

КОРХ

Тетяна Романівна
ms.korh@gmail.comстудентка Інституту
міжнародних відносин
Київського національного
університету імені Тараса
Шевченка

УДК 339.9

ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНА СКЛАДОВА СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ
З КРАЇНАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІFOREIGN TRADE COMPONENT OF THE COOPERATION BETWEEN
UKRAINE AND THE EU MEMBER STATES AT THE PRESENT STAGE

У статті проаналізовано сучасний стан торговельних відносин України з країнами Європейського Союзу в умовах інтенсифікації європейської інтеграції України. На основі дослідження основних параметрів зовнішньої торгівлі України з ЄС визначено перспективи торгово-економічного співробітництва України з країнами Європейського Союзу.

В статье проанализировано современное состояние торговых отношений Украины со странами Европейского Союза в условиях интенсификации европейской интеграции Украины. На основе исследования внешней торговли Украины с ЕС определены перспективы торгово-экономического сотрудничества Украины со странами Европейского Союза.

The article analyzes the current state of trade relations between Ukraine and the European Union in conditions of intensification of European integration of Ukraine. The prospects of trade and economic cooperation between Ukraine and EU countries identified on the basis of the study of foreign trade with the EU.

Ключові слова: торговельні відносини, Європейський Союз, експорт, імпорт, зона вільної торгівлі

Ключевые слова: торговые отношения, Европейский Союз, экспорт, импорт, зона свободной торговли

Keywords: trade relations, the European Union, exports, imports, a free trade zone

ВСТУП

Співробітництво з Європейським Союзом (ЄС) є пріоритетним напрямком зовнішньоекономічної політики України з 1994 року, проте активна фаза торгово-економічних відносин між ними розпочалася лише у 2005 році. Найбільш суттєвим кроком у співробітництві між Україною та країнами Євросоюзу за останні два десятиліття стала Угода про асоціацію між Україною та ЄС 2014 року. Ця Угода відкриває Україні шлях до глибокої інтеграції в європейський економічний простір. З кожним роком обсяг торгівлі між цими двома суб'єктами світового господарства зростає.

В науковій літературі питання зовнішньоекономічної політики України щодо країн Європейського Союзу та економічної євроінтеграції висвітлюється досить широко. Теоретичним і практичним аспектам міжнародної економічної інтеграції, зокрема питанням формування зони вільної торгівлі присвячені дослідження таких вітчизняних науковців, як І.Бураковський, А.Філіпенко, В.Чужиков, О.Шнирков та аналітичних неурядових організацій, таких як Міжнародний центр перспективних досліджень, Міжнародний інститут порівняльного аналізу, Центр європейських політичних досліджень, тощо. Разом з тим, слід зазначити, що питання впливу реалізації Угоди про асоціацію на торгівлю, дослідження перспектив торговельних та економічних відносин України з країнами ЄС, попри

публікації згаданих авторів та інститутів, є недостатньо висвітленими у вітчизняній науковій літературі.

МЕТА РОБОТИ полягає у дослідженні сучасного стану та оцінці перспектив торговельно-економічних відносин України з країнами Європейського Союзу.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою роботи є наукові праці вітчизняних вчених, матеріали періодичних видань, статистичні дані Державної служби статистики, тощо. Під час проведення дослідження використано методи математичного та економічного аналізу, порівняння та узагальнення.

РЕЗУЛЬТАТИ

Європа є одним із масштабних платоспроможних та інноваційних ринків, освоїти й заповнити який намагаються багато країн світу, у тому числі й США, Японія, країни БРІКС. З таким потенціалом інтеграційної привабливості не може зрівнятися жодне інтеграційне об'єднання [1]. Цей факт є беззаперечним стимулом для України у поглибленні співробітництва з країнами ЄС, розвитку двосторонньої торгівлі та подальшій інтеграції до спільного ринку. Після підписання Угоди про асоціацію торговельні відносини між Україною та ЄС перейшли на якісно новий рівень.

Аналіз торгово-економічних відносин України з країнами Євросоюзу за 2010-2014 рр. свідчить про щорічне зростання обсягів імпорту з ЄС при тому, що

частка європейського імпорту в середньому становила 35%. Експорт до країн Європи протягом цього періоду також підтримувався на достатньо високому рівні, його частка в середньому сягала 32% від загального українського експорту.

Тим не менш, лише у 2014 році Європейський Союз став головним торговельним партнером України у зовнішній торгівлі. За даними Державної служби статистики України, обсяг експорту товарів до країн ЄС за січень-листопад 2014 року становив 15 874,2 млн. дол., або 31,7% загального обсягу експорту, та збільшився порівняно з аналогічним періодом 2013 р. на 7%. Зокрема, зріс обсяг поставок жирів та олій тваринного або рослинного походження на 62,7%, деревини і виробів з деревини – на 24%, зернових культур – на 21,7%, механічних машин – на 19,8%, електричних машин – на 10,8% [2]. Найбільшими експортерами української продукції серед країн ЄС у 2014 році стали – Польща, Італія, Німеччина та Угорщина. Зазначені країни найбільше експортували чорні метали, електричні машини, зернові культури, руди, одяг тощо. При цьому у порівнянні з аналогічним періодом 2013 року відбулося зростання обсягів експорту товарів до Італії на 9,9%, Польщі – на 9,1% та Німеччини – на 5,5%, що свідчить про більшу зацікавленість в українських товарах серед країн-членів ЄС.

Імпорт товарів з країн ЄС за січень-листопад 2014 року становив 19156,8 млн. дол., або 38,5% загального обсягу, та зменшився проти відповідного

періоду 2013 р. на 20,6%. Скоротилися поставки засобів наземного транспорту, крім залізничного, на 56,7%, паперу та картону – на 34,3%, механічних машин – на 29,9%, різноманітної хімічної продукції – на 26,8%, електричних машин – на 20,5%, фармацевтичної продукції – на 20,4%, пластмас, полімерних матеріалів – на 17,5% [2]. Імпортні надходження здійснювалися в найбільшому обсязі з Німеччини, Польщі, Італії та Угорщини. З цих країн Україна імпортувала переважно мінеральні палива, нафту, електричні та механічні машини. В цілому у 2014 році спостерігається тенденція скорочення українського імпорту. Імпортні надходження з Італії зменшилися на 25,6%, Польщі – на 23,8% та Німеччини – на 20% у порівнянні з аналогічним періодом 2013 року. Позитивний показник має лише Угорщина, імпорт з якої збільшився на 4%.

У торгово-економічному співробітництві спостерігається зростання товарообороту з переважною більшістю країн ЄС. Головними торговельними партнерами України серед країн Європи є Німеччина, Польща, Італія, Угорщина та Нідерланди. Аналіз темпів зростання (скорочення) експорту-імпорту товарів п'ятірки найбільших торговельних партнерів України з країн Європи за січень-листопад 2013 року та 2014 року вказує на зростання експорту з країн ЄС у 2014 році у порівнянні з аналогічним періодом 2013 року, при одночасному скороченні обсягів імпорту (див. рис. 1.).

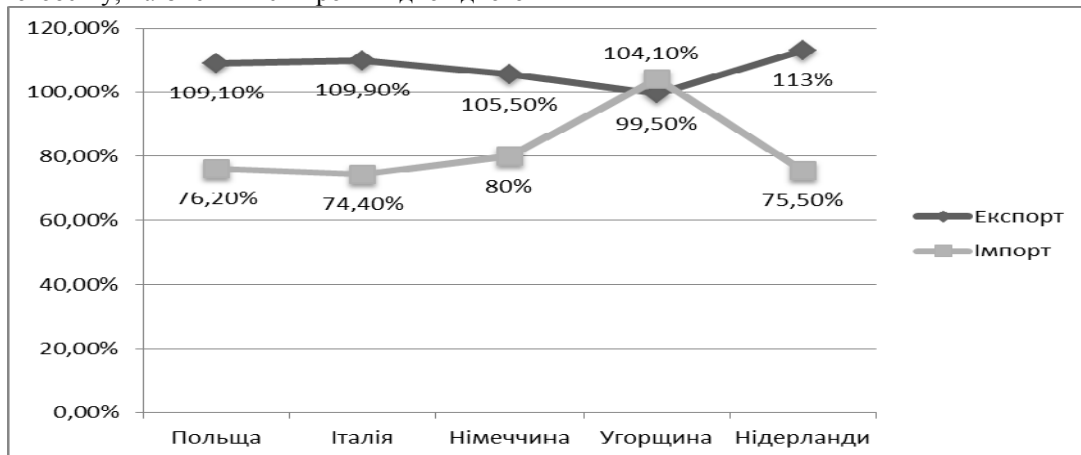


Рис. 1 - Темпи зростання(зниження) експорту-імпорту товарів ТОП-5 торговельних партнерів України з країн ЄС, січень-листопад 2013-2014рр., % [складено автором за даними [2, 3]]

Представлені на рис. 1. дані свідчать про переорієнтацію ринку України на європейський ринок та збільшення експортної залежності України від країн ЄС. Слід зазначити, що переорієнтація українських виробників на ринок ЄС призводить до залучення інноваційних технологій, підвищення якості товару та його конкурентоздатності. Тим не менш, задля більшої співпраці України з країнами Європейського Союзу необхідне підвищення стандартів якості та гармонізація законодавства.

В цілому, майбутнє торговельних відносин України з країнами ЄС залежить від своєчасного та ефективного запровадження положень Угоди про асоціацію. З метою подальшої економічної інтеграції

до європейського ринку центральним елементом економічної частини зазначеної Угоди стали положення про створення зони вільної торгівлі (ЗВТ) між Україною та ЄС протягом 10 років. Очікується, що у довгостроковій перспективі ЗВТ забезпечить щорічне зростання ВВП України на 0,5%, а також загальне підвищення добробуту громадян на 1,2% на рік. Що стосується економічних показників, обсяг експорту до ЄС має зрости приблизно на 6,3%, обсяг імпорту товарів з ЄС – збільшитися на 5,8% [4]. У результаті українські експортери заощаджуватимуть 487 млн. євро щороку [5].

Одним з головних наслідків ЗВТ стане також ліквідація ввізного мита для 97% товарів. Особливо

відчутно це відобразиться на таких українських галузях, як: харчова, хімічна, легка промисловість та машинобудування, коли національні виробники в цих сферах зможуть вийти на європейський ринок без суттєвих тарифних обмежень. Однак, очікується, що найбільші переваги отримає сільськогосподарський сектор, адже разом з відкриттям європейського ринку, окрім зниження ввізного мита, з'явиться можливість залучення додаткових інвестицій в цю сферу.

ВИСНОВКИ

Таким чином, Європейський Союз є стратегічним зовнішньоторговельним партнером України. Обсяг торгівлі між цими суб'єктами світової економіки щорічно збільшується, що свідчить про поглиблення та зміцнення двосторонніх торговельних відносин. На сучасному етапі після підписання Угоди про асоціацію Україна переорієнтовується на європейський ринок, нарощуючи експорт до країн Європи. Втім, попри зазначене, існує тенденція до переважання в українському експорті сировинних та базових товарів й технологічних та інноваційних товарів у імпорті з країн Європейського Союзу. Перспективи розвитку торговельних та економічних відносин України з країнами ЄС пов'язані з економічною та інвестиційною політикою держави, реалізацією її економічних інтересів, підвищенням конкурентоспроможності українських товарів, дотриманням європейських норм та гармонізацією законодавства відповідно до вимог Угоди про асоціацію. З метою подальшого розвитку та вдосконалення економічної співпраці Україна має впровадити політику державних реформ, забезпечити виконання зобов'язань в рамках ЗВТ та розширити галузеве співробітництво з ЄС. Дослідження торговельно-економічних відносин з країнами Євросоюзу для України є надзвичайно актуальним, оскільки дає можливість проаналізувати основні тенденції у двосторонній торгівлі та окреслити

перелік необхідних заходів задля підвищення ефективності співробітництва та прискорення інтеграції України до європейського спільного ринку.

Література

1. Гайдуцький П. Україна: проблеми інтеграції. / П. Гайдуцький // Національна безпека і оборона. Журнал / Український центр економічних і політичних досліджень імені О.Разумкова. – 2013. № 4–5. – С. 78–89.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний портал Державної фіскальної служби України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://sfs.gov.ua/ms/>
4. Хейліер М., Пятницький В. Торговля з ЄС в рамках поглибленої та всеосяжної угоди про вільну торгівлю. / М. Хейліер, В. Пятницький // Роз'яснення переваг поглибленої та всеосяжної угоди про вільну торгівлю (ЗВТ+) між Україною та ЄС / Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. – 2013. – 18 с.
5. ЄС – Україна: поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі. / Інформаційна довідка Представництва Європейського Союзу в Україні. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/documents/virtual_library/dcfta_guidebook_web.pdf
6. Побоченко Л.М., Любарцева К.Д. Аналіз торговельно-економічної співпраці України з країнами Європейського Союзу. / Л.М. Побоченко, К.Д. Любарцева // Науковий вісник Інституту міжнародних відносин НАУ / Інститут міжнародних відносин Національного авіаційного університету. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/IMV/article/viewFile/589/9/6649>.

КОНСУЛЬТАЦІЇ

АКТУАЛЬНІ ЗМІНИ У ПОДАТКОВОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ З СІЧНЯ 2015 РОКУ

ЄДИНИЙ ПОДАТОК та ФІКСОВАНИЙ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИЙ ПОДАТОК

(Зміни, введені Законом України від 28.12.2014 № 71-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи»)

1. Змінено склад груп єдиного податку. Фіксований с/г податок – четверта група єдиного податку.

З січня 2015 року до третьої групи єдиного податку віднесені: фізичні особи – підприємці, які не

використо-вують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, не обмежена та юридичні особи – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує **20 000 000** грн.

До 4 група віднесені – сільськогосподарські товаро-виробники (раніше – платники фіксованого сільсько-господарського податку).

(продовження на стор. 17)